

Oktatás, kutatás, gyógyítás: 250 éve
az egészség szolgálatában

SEMELWEIS EGYETEM

EGÉSZSÉGÜGYI KÖZSZOLGÁLATI KAR
Mentálhigiéné Intézet

IDŐSÜGYI INTERAKTÍV ÉLETÚT-TANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK 4. HÍRLEVÉL – 2021. április 28-29.

Kedves Hallgatóink!

Mindenkit szeretettel köszöntünk az **ötödik** képzési alkalom előtt.

A félév utolsó jelenléti képzési napjain, **április 28-án és 29-én is online (Zoom alkalmazásban) fogunk találkozni** a hírlevél mellékletében szereplő órarend szerint. Reméljük, hogy a következő félévben már személyesen találkozhatunk!

TARTALOM:

- Információk az április 28-29-ei képzési napokról
- *Mellékletek:*
 1. Órarend – Zoom linkekkel
 2. Határidők, vizsgaidőpontok
 3. I. félévi követelmények és szakirodalmak

INFORMÁCIÓK

Szerda:

Az **április 28-ai, szerdai** napot **8:00-kor** kezdjük egy csoportban, az **Aktív idősödés, mentálhigiéné és munkaerőpiac** gyakorlati tantárggyal - folytatjuk a „Kiegészés” témát, Dr. Asztalos Bernadett előadásával.

10:45-től a **Tevékenységekísérés I.** szemináriummal folytatjuk a napot a szokásos módon két csoportban, majd ebédszünet következik 13:15 – 14:15 között. Ezt követően **Az idősödés kihívásai és az élethosszig tartó személyiségfejlődés** c. stúdium keretében Dr. Tróbert Anett Mária az időskori életfeladatokról tart előadást. **15:45-től** a **Projektmenedzsment alapjai** c. tantárggyal zárjuk a napot, a szokásos módon ismét két csoportban.

Csütörtök:

A csütörtöki napot reggel **8:00-kor** a **Szakdolgozat** tárgyval kezdjük, **10:30-tól** az **Idősbarát város, idősbarát település**, majd a **Technika, idősödés** stúdium következik. Ebédszünet 13:00-14:00 óra között lesz, a félév utolsó képzési napja 16:30-kor zárul.

Kérjük, hogy a Közleményekben jelzett elektronikus tananyagrészeket olvassátok el a csütörtöki kontaktórák előtt.

Szeretettel várunk Mindenkit!

**Prof. Dr. Széman
Zsuzsa**

egyetemi tanár,
szakcsoportvezető

Dr. Tróbert Anett Mária

egyetemi adjunktus

Dr. Asztalos Bernadett

egyetemi adjunktus

ÓRAREND 2021. ÁPRILIS 28 - 29.

2021. április 28. (szerda)		
IDŐPONT	TANTÁRGY NEVE/OKTATÓK	ZOOM LINKEK
8:00 – 10:30	Aktív idősödés, mentálhigiéné és munkaerőpiac I.	
	Együtt a két csoport	https://semmelweis.zoom.us/j/94462882608
10:45 – 13:15	Tevékenységek kísérés az idősekhez való személyes és társadalmi viszony tükrében I.	
	1. csoport: Dr. Tróbert Anett – Dr. Jáki Zsuzsanna	https://semmelweis.zoom.us/j/94406018584
	2. csoport: Dr. Asztalos Bernadett – Dr. Ládonyi Zsuzsanna	https://semmelweis.zoom.us/j/96746429740
13:15 – 14:15	Ebéd szünet	
14:15 – 15:45	Az idősödés kihívásai és az élethosszig tartó személyiségfejlődés	
	Együtt a két csoport Oktató: Dr. Tróbert Anett Mária	https://semmelweis.zoom.us/j/92610453353
16:00 - 17:30	Projektmenedzsment alapjai I.	
	1. csoport: Dr. Tróbert Anett – Dr. Jáki Zsuzsanna	https://semmelweis.zoom.us/j/95355180334
	2. csoport: Dr. Asztalos Bernadett – Dr. Ládonyi Zsuzsanna	https://semmelweis.zoom.us/j/91656812293
2021. április 29. (csütörtök)		
IDŐPONT	TANTÁRGY NEVE/OKTATÓK	ZOOM LINKEK
8:00-10:15	Szakedolgozat Oktatók: Dr. Asztalos Bernadett – Dr. Tróbert Anett Mária	https://semmelweis.zoom.us/j/98937761499
10:30- 16:30 <i>(közben ebéd szünet 13:00- 14:00 között)</i>	Idősbarát lakás Idősbarát város, idősbarát település Technika, idősödés Oktató: Prof. Dr. Széman Zsuzsa	https://semmelweis.zoom.us/j/94490611403

Határidők, vizsgaidőpontok - táblázatos összefoglaló

Az Egyetem személyes vizsgáztatásra készül, a vizsgákra való jelentkezés a NEPTUN rendszeren keresztül történik. Ne felejtsetek el, hogy minden vizsgaköteles tárgynál be kell jelentkezni egy vizsgadátumhoz. Minden vizsganapnál csak meghatározott számban lehet jelentkezni. Az írásbeli kollokviumoknál a beadási határidő május 28., a Neptunban mindhárom tárgynál ugyanaz a vizsganap szerepel, mindhárom tárgynál fel kell iratkozni erre a napra, azonban megjeleni nem kell (2021.06.07.). A jelenléthez kötött vizsgák helyszíne változhat, kérjük, hogy a vizsgák előtt minden esetben ellenőrizzétek az információkat a NEPTUN-ban.

Tárgykód	Tárgynév	Követelmény	Beadandó	Határidők, Vizsgaidőpontok
MIK0I1ET00 1_1M	Demográfia	Kollokvium (szóbeli)	-	Vizsga – Nagyvárad tér: május 17., 19., 20., 26.
MIK0I1ET00 2_1M	Idősbarát lakás	Kollokvium (írásbeli)	írásbeli kollokvium, beadandó dolgozat	határidő: 2021.05.28.
MIK0I1ET00 3_1M	Idősbarát város, idősbarát település	Kollokvium (írásbeli)	írásbeli kollokvium, beadandó dolgozat	határidő: 2021.05.28.
MIK0I1ET00 4_1M	Technika, idősödés, gondozás 1.	Kollokvium (írásbeli)	írásbeli kollokvium, beadandó dolgozat	határidő: 2021.05.28.
MIK0I1ET00 5_1M	Aktív idősödés	Gyakorlati jegy	esszé	határidő: 2021.04.30.
MIK0I1ET00 6_1M	Időskori szociális biztonság	Gyakorlati jegy	esszé	határidő: 2021.04.30.
MIK0I1ET00 7_1M	Aktív idősödés, mentálhigiéné és munkaerőpiac 1.	Gyakorlati jegy	beadandó dolgozat	határidő: 2021.04.20.
MIK0I1ET00 8_1M	Tevékenységek kísérése az idősekhez való személyes és társadalmi viszony tükrében 1.	Gyakorlati jegy	intézményleírás és saját tevékenység leírása	határidő: 2021.03.04.
MIK0I1ET00 9_1M	Az idősödés kihívásai és az élethosszig tartó személyiségfejlődés	Kollokvium (szóbeli)	-	Vizsga – Nagyvárad tér: május 10., 12., 17., 19., 27.
MIK0I1ET01 0_1M	Szakdolgozat 1.	Gyakorlati jegy	szakdolgozati előterv és tématerv	határidő: 2021.05.16.
MIK0I1ET01 1_1M	Projektmenedzsmen t 1.	Gyakorlati jegy	beadandó dolgozat	határidő: 2021.05.09.

I. FÉLÉVI KÖVETELMÉNYEK ÉS SZAKIRODALMAK

1. Demográfia

Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja:

Az e-kontakt órákon való részvétel, az elektronikus feladatok elvégzése, **szóbeli kollokvium** egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Vizgakovetelmények:

Szóbeli kollokvium, tételhúzás a **vizsgaidőszakban**. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Tételsor:

1. Demográfiai folyamatok a világon. A népesség alakulása a világ különböző régióiban: Ázsia
2. Demográfiai folyamatok a világon. A népesség alakulása a világ különböző régióiban: Dél-Amerika
3. Demográfiai folyamatok a világon. A népesség alakulása a világ különböző régióiban: Nyugat-Európa
4. Demográfiai folyamatok a világon. A népesség alakulása a világ különböző régióiban: Dél-Európa
5. Demográfiai folyamatok a világon. A népesség alakulása a világ különböző régióiban: Észak-Európa
6. Demográfiai folyamatok a világon. A népesség alakulása a világ különböző régióiban: Kelet-Európa
7. Demográfiai folyamatok a világon: A 60 és 80 éven felüliek várható aránya 2050-ben.
8. Demográfiai folyamatok a világon: Urbanizáció.
9. Demográfia folyamatok az Európai Unióban és Magyarországon: A várható és az egészségben várható élettartamok közti különbség. A 65 éves korban várható élettartam és az egészségben várható élettartam. Régiók és nemek szerinti eltérések.
10. Demográfiai folyamatok Magyarországon 2060-ig.
11. A demencia, mint a világ egyik jövőbeli kihívása: Trendek a világon
12. A demencia, mint a világ egyik jövőbeli kihívása: A demenciával megjelenő társadalmi és egyéni szintű problémák.

Kötelező irodalom:

- Népességszerkezet és a népesség előregedése. Eurostat adatai alapján.
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Population_structure_and_ageing/hu

- Eltartottsági ráta, öregedési index január 1. (2003-2018). KSH adatai alapján.
http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_1_2.html

Ajánlott irodalom:

- The 2018 Ageing Report, Underlying Assumptions and Projection Methodologies, Institutional Paper 065, November 17, European Commission,
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip065_en.pdf

2. Idősbarát lakás

Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja:

Az e-kontakt órákon való részvétel, az elektronikus feladatok elvégzése, **írásbeli kollokvium** egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Vizsgakövetelmények:

Írásbeli kollokvium, egy téma komplex kidolgozása a **vizsgaidőszakban**. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Kötelező irodalom:

- Széman Zsuzsa, Potyondi Péter (2006): Idősek otthon. Megszokott környezetben nagyobb biztonságban. Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Magyar Tudományos Akadémia Szociológia Kutatóintézete, Budapest. <http://mek.oszk.hu/14400/14408/14408.pdf>
- <http://www.innovage-project.eu/>

Ajánlott irodalom:

- Iwarsson, Susanne & Slaug, Björn. The Housing Enabler Screening Tool, <http://www.enabler.nu/Screeningtool.pdf>
- Iwarsson, Susanne & Slaug, Björn (2001). The Housing Enabler. An instrument for assessing and analysing accessibility problems in Housing. Nävlinge and Staffanstorp, Sweden: Vetén & Skapen HB & Slaug Data Management.
- ENABLE-AGE (2002-2004): Enabling Autonomy, Participation, and Well-Being in Old Age: The Home Environment as a Determinant for Healthy Ageing project. <https://www.psychologie.uni-heidelberg.de/ae/apa/research/enable.html>
- HELPS Project, (2011-2014): Housing and Home-care for the Elderly and vulnerable people and Local Partnership Strategies in Central Europe. <https://www.soc.cas.cz/en/project/helps-housing-and-home-care-elderly-and-vulnerable-people-and-local-partnership-strategies>
- Home Sweet Home project/ Health Monitoring and Social Integration Environment for Supporting Wide Extension of independent life at Home. https://cordis.europa.eu/project/rcn/191712_en.html
- HOME SWEET HOME, Health monitoring and Social integration environment for Supporting Wide Extension of independent life at HOME (2009). Project ID: 250449. https://cordis.europa.eu/project/rcn/191712_en.html
- Kaath, G. (2008): Trends in Housing for Older People- Conference Report. HOPE Conference 8th, May 2008, Copenhagen. http://81.47.175.201/flagship/attachments/Housing_Older_People_trends.pdf
- Kähler, M. (2008): Trends in Housing for Older People- Conference Report. HOPE Conference 8th, Copenhagen, May 2008. http://81.47.175.201/flagship/attachments/Housing_Older_People_trends.pdf
- Lopes, M.J. – Escoval, A.– Pereira, D.G. – Pereira, CS.– Carvalho, C – Fonseca, C. (2013): Evaluation of elderly persons' functionality and care needs. Rev. Latino-Am. Enfermagem Vol.21

no. Spe Ribeirão Preto Jan./Feb.2013. http://www.scielo.br/scielo.php?pid=S0104-11692013000700008&script=sci_arttext#nt1

- Mollenkopf, H. – Kloé, U. – Olbermann, E. – Klumpp, G. (2010): The Potential of ICT in Supporting Domiciliary Care in Germany. Luxembourg, Publications Office of the European Union.

A pdf az alábbi linkeken elérhető/letölthető:

<https://core.ac.uk/download/pdf/38620067.pdf>

vagy

<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/potential-ict-supporting-domiciliary-care-germany>

vagy

<https://www.researchgate.net/publication/256461565> The Potential of ICT in supporting Domiciliary Care in Germany

- Stula, Sabrina (2012). Wohnen im Alter in Europa- aktuelle Entwicklungen und Herausforderungen. Arbeitspapier Nr. 7 der Beobachtungsstelle für gesellschaftspolitische Entwicklungen in Europa. Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend. Deutscher Verein für öffentliche und private Fürsorge e.V. :Berlin.

[https://www.beobachtungsstelle-](https://www.beobachtungsstelle-gesellschaftspolitik.de/uploads/tx_aebgppublications/AP_7_DE.pdf)

[gesellschaftspolitik.de/uploads/tx_aebgppublications/AP_7_DE.pdf](https://www.beobachtungsstelle-gesellschaftspolitik.de/uploads/tx_aebgppublications/AP_7_DE.pdf)

- Walleczek, S. (2008): Trends in Housing for Older People - Conference Report. HOPE Conference 8th, Copenhagen, May 2008, http://81.47.175.201/flagship/attachments/Housing_Older_People_trends.pdf

3. Idősbarát város, idősbarát település

Félévvégi **alíírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

Az elektronikus tananyag feladatainak elvégzése, **írásbeli kollokvium** egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Vizsgakövetelmények:

Írásbeli kollokvium, egy téma komplex kidolgozása a **vizsgaidőszakban**.

Kötelező irodalom:

Széman Zsuzsa (2016): Idősbarát városok, helyek, közösségek, *Esély*, Társadalom és szociálpolitikai folyóirat, 27, (2), 93-114. http://www.esely.org/kiadvanyok/2016_2/2016-2_3-1_Szeman_Idosbarat_varosok.pdf

Ajánlott irodalom:

- Federal/Provincial/Territorial Ministers Responsible for Seniors. Age-Friendly Rural and Remote Communities: A Guide. https://www.gov.mb.ca/seniors/afmb/docs/AFRRRC_en.pdf
- Handler, Sophie (2015): *A Research and Evaluation Framework for Age-friendly Cities*. UK Urban Ageing Consortium. Manchester. http://hummedia.manchester.ac.uk/institutes/micra/A%20Research%20and%20Evaluation%20Framework%20for%20Age-friendly%20Cities_web%20version.pdf
- WHO (2007). *Age-friendly Cities: A Guide*. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/43755/1/9789241547307_eng.pdf
- ARUP (2015). Shaping Ageing Cities 10 European case studies. https://www.ifa-fiv.org/wp-content/uploads/2015/09/Shaping-Ageing-Cities_A4_web-1.pdf

Ha a fenti link esetleg nem működne, az alábbi linkeken is elérhető, letölthető a dokumentum:

<https://ifa.ngo/publication/demographics/shaping-ageing-cities-10-european-case-studies/>

vagy

https://ifa.ngo/wp-content/uploads/2015/09/Shaping-Ageing-Cities_A4_web-1.pdf

4. Technika, idősödés, gondozás 1.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

Az elektronikus tananyag feladatainak elvégzése, valamint írásbeli dolgozat elkészítése. **Írásbeli kollokvium** egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Vizsgakövetelmények:

Írásbeli kollokvium, egy téma komplex kidolgozása a **vizsgaidőszakban**. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Kötelező irodalom:

Széman, Zs. (2015). A tartós idősgondozás alternatívái: technika, környezet

http://www.esely.org/kiadvanyok/2015_1/2015-1_2-1_szeman_tartos_idosgondozas.pdf

Ajánlott irodalom:

- Széman Zsuzsa (2013): Új utak az idősgondozásban. Infokommunikációs tanítás fiatal önkéntesekkel. Kultúra és Közösség IV. évfolyan III. szám, 37-43. <https://docplayer.hu/1886724-Szeman-zsuzsa-uj-utak-az-idosgondozasban.html>
- Széman, Zsuzsa (2014). A new pattern in long term care in Hungary: Skype and youth volunteers. ANTHROPOLOGICAL NOTEBOOKS. pp. 105-117.

A dokumentum elérhető az alábbi linkeken, illetve letölthető:

<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-R92ORKA3/a3064ac5-6e17-4c23-a742-5204bb49782a/PDF>

vagy

https://www.researchgate.net/publication/263343528_A_new_pattern_in_long_term_care_in_Hungary_Skype_and_youth_volunteers

5. Aktív idősödés

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

Az e-kontakt órákon való részvétel és az önellenőrző teszt eredményes elvégzése. Beadandó dolgozat egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Beadandó: esszé-dolgozat az aktív idősödés egy témakörében. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Határidő: 2021. április 30.

Beadás formája: A dolgozatot a tantárgy Moodle felületén szükséges beadni.

(Ha esetleg akadályba ütközne a feltöltés, kérjük, hogy látogassatok el a Moodle-ben a Technikai információk c. fejezethez, itt részletesen leírjuk, hogyan tudtok dokumentumot feltölteni a Moodle felületére.)

Részletes leírás:

A hallgatónak egy **elemző dolgozatot** kell elkészítenie, melyben egy aktív idősödéssel kapcsolatos szakpolitikai intézkedést, vagy szakmai programot kell bemutatnia, elemeznie és ezt feltöltenie a tantárgy **Moodle** felületére.

(Ha esetleg akadályba ütközne a feltöltés, kérjük, hogy látogassatok el a Moodle-ben a Technikai információk c. fejezethez, itt részletesen leírjuk, hogyan tudtok dokumentumot feltölteni a Moodle felületére.)

A dolgozat tartalmi elemei, fejezetei:

1. A szakpolitikai intézkedés, vagy program rövid leíró bemutatása (előzmények, a program célja, bevezetésének módszere, eredményei)
2. A program célcsoportjának bemutatása (elsődleges, másodlagos célcsoportok)
3. A program kritikai elemzése (Hogyan illeszkedik a program az aktív idősödés szakpolitikai céljaihoz? Kedvezményezették és kirekedők? A program beágyazottsága a helyi társadalomba. A célcsoport részvétele a tervezésben, végrehajtásban. Célcsoport specifikusság? Egyéb szakmapolitikai szempontok: pl. társadalmi egyenlőtlenségek figyelembe vétele, társadalmi hasznosság, generációk kapcsolata, stb.)
4. Saját tapasztalatok, javaslatok.
5. A feldolgozást segítő források (ha a kiszemelt programnak van weboldala, kérem azt is hivatkozni).

Formai követelmények:

A dolgozatot 12-es betűmérettel és 1,5-ös sortávolsággal kell elkészíteni. Terjedelme érje el az 5, de ne haladja meg a 15 oldalt.

A dolgozat elkészítésével, témaválasztással kapcsolatban felmerülő kérdése esetén készséggel áll Dr. Patyán László oktató a hallgatók rendelkezésére a képzésben megadott e-mail címen: patyan.laszlo0725@gmail.com

Kötelező irodalom:

- Az Aktív idősödés témakör elektronikus tananyaga
- Alan Walker: Az aktív idősödés stratégiája – letölthető dokumentumot ld. a Moodle tantárgyi felületen
- Udvari Andrea (2013): Tevékeny élet időskorban is I - II. Kapocs szociálpolitikai folyóirat 12. évf. 2 - 3. sz.
http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=951
- Jászberényi József: Geroeducáció. Magyar Gerontológia 16, 39-93.
- Széman Zsuzsa (2012): SKYPE az idősgondozásban. Egy intervenciós kutatás tapasztalatai. Esély 2.sz. 38-53.

Ajánlott irodalom:

- <http://www.europarl.europa.eu/.../EPRS-AaG-542142-Open-Method-of-Coordination>
- <https://statswiki.unece.org/display/AAI/Active+Ageing+Index+Home>
- <http://www.oecd.org/employment/ageingandemploymentpolicies.htm>
- <https://www.euronews.com/2017/11/24/view-europe-s-employment-policies-are-not-working>
- <http://ec.europa.eu/archives/ey2012/>
- <https://www.kofe.hu/szakmai-tevekenyseg/futo-programok/hegyvidek60/76-szolidaris-szomszedsag-a-hegyvideken>

6. Időskori szociális biztonság

Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja:

Az e-kontakt órákon való részvétel, az önellenőrző tesztek eredményes teljesítése. Beadandó dolgozat egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Beadandó: A hazai vagy európai nyugdíjrendszer egy aspektusának elemzéséről írt dolgozat.

Határidő: 2021. április 30.

Beadás formája: A dolgozatot a tantárgy Moodle felületén szükséges beadni.

(Ha esetleg akadályba ütközne a feltöltés, kérjük, hogy látogassatok el a Moodle-ben a Technikai információk c. fejezethez, itt részletesen leírjuk, hogyan tudtok dokumentumot feltölteni a Moodle felületére.)

Részletes leírás:

A félév követelménye egy dolgozat elkészítése és feltöltése a képzés **Moodle** felületére.

A dolgozat választható témakörei (egy témakörből egy témát kell választani):

1. *Szakirodalmi összefoglaló és elemző dolgozat*

- A nyugdíjrendszer kihívásai: kimaradók, lemorzsolódók.
- A nyugdíjrendszer kihívásai: fenntarthatóság és biztonság.
- A nyugdíjrendszer kihívásai: nyugdíjminimum szociális hatásai

2. *Gyakorlati dolgozat*

- Esetbemutató és elemzés: alacsony nyugdíjból élők helyzete, megélhetési stratégiái

(A szerző egy konkrét eset bemutatásán keresztül szemlélteti milyen nehézségekkel, kihívásokkal kell szembenézniük az alacsony nyugdíjból élőknek.)

A dolgozat tartalmi elemei, fejezetei:

- Az eset bemutatása (életút rövid ismertetése – az anonimitást betartva!)
- A nyugdíj/jogosultság szempontjából meghatározó tényezők kiemelése (korábbi munkahely(ek), jövedelem, járulékfizetés jellemzői, stb.)
- Szükségletek és erőforrások (megélhetés, költségek, stratégiák, támogató rendszer, stb.)
- A szerző összegző tapasztalatai.

Formai követelmények:

A dolgozatot 12-es betűmérettel és 1,5-ös sortávolsággal kell elkészíteni. Terjedelme érje el az 5, de ne haladja meg a 15 oldalt.

A dolgozat elkészítésével, témaválasztással kapcsolatban felmerülő kérdése esetén készséggel áll Dr. Patyán László oktató a hallgatók rendelkezésére a képzésben megadott e-mail címen: patyan.laszlo0725@gmail.com

Kötelező irodalom:

- Mózer Péter (2014): Vakrepülésben. Pénzbeli ellátások és szociális közszolgáltatások szerepe az időskori biztonság megteremtésében. Esély, 1. sz. 94 - 112.
- John Miles (2007): Új társadalmi szerződés az idősekkel, Esély 6. sz. 3 - 45.
- Mitchell A. Orenstein (2017): Globális nyugdíjpolitika. Esély 6. sz. 26 - 44.

Ajánlott irodalom:

- Augusztinovics Mária (1999): Nyugdíjrendszerek és reformok az átmeneti gazdaságokban. Közgazdasági Szemle, XLVI. évf. 657-672.
- Németh György (2003): Esszé a nyugdíjrendszerekről, nyugdíjreformról I. Külgazdaság, 47. évf. 1. sz. 51 -76.

7. Aktív idősödés, mentálhigiéné, munkaerőpiac I.

Két féléves tantárgy. Célja a lelki egészség szerepének megismerése az aktív idősödésben. Az idősödés folyamatjellegének megismerése, a prevenciós lehetőségek felismerése és a kapcsolódó fogalmak, mint a kiégés, az életközépi krízis, a gondozásból fakadó kimerülés, és az aktív idősödés munkaerőpiaci jelentőségének értelmezése.

Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja:

Az elektronikus tananyag feladatainak elvégzése, a kötelező irodalom elolvasása, **beadandó dolgozat** megírása. Az osztályzat kialakításánál egyaránt szerepet játszik az órai aktivitás és a feltételek teljesítése.

Beadandó: személyes reflexió.

Határidő: 2021. április 20.

Beadás formája: A beadandót a tantárgy Moodle felületén szükséges beadni.

(Ha esetleg akadályba ütközne a feltöltés, kérjük, hogy látogassatok el a Moodle-ben a Technikai információk c. fejezethez, itt részletesen leírjuk, hogyan tudtok dokumentumot feltölteni a Moodle felületére.)

Részletes leírás:

A dolgozat tartalma: személyes reflexió egy választott kötelező szakirodalomra (például: Aktív idősödés, kiégés, életközépi krízis, stb.), és az órai munkára.

Terjedelem: maximum 1 gépelt oldal.

A 2., februári hírlevélben is szerepelt szakirodalmi lista a jelenlegi, I. félévre vonatkozik:

Kötelező irodalom:

- Az Aktív idősödés, mentálhigiéné és munkaerőpiac témakör elektronikus tananyaga
- Asztalos Bernadett – Tróbert Anett Mária: Aktív idősödés és mentálhigiéné. In Embertárs 2019/2, 95-102.
- Barabás Katalin (2013): Az időskor kultúrantropológiája. In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az időskorúak egészségpszichológiája. Budapest: 27-44.
- Brettner Zsuzsanna – Mucsi Georgina (2013): A szociális munka szerepe az időskorúak fizikai, szellemi és szociális aktivitásának megőrzésében In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az időskorúak egészségpszichológiája. Budapest: 119-136.
- Kerekes Zsuzsanna – Kállai János (2013): Társas támogatás, szociális integráció, magány és intimitás időskorban. In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az időskorúak egészségpszichológiája. Budapest: 303-336.
- Ónody Sarolta: Kiégési tünetek (burnout szindróma) keletkezése és megoldási lehetőségei, Új Pedagógiai Szemle, 2001. május, 51. évf. 5. szám <https://epa.oszk.hu/00000/00035/00049/2001-05-ta-Onody-Kiegesi.html>
- Széman Zsuzsa (2013): Az időskorúakkal kapcsolatos attitűdök, előítéletek, nemzetközi és hazai vizsgálatok tapasztalata alapján. In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az időskorúak egészségpszichológiája. Budapest: 85-103.
- Fekete Sándor (2010): Segítő foglalkozások kockázatai – helper-szindróma és burnout-jelenség. In Dr. Pilling János (szerk.) A halál, a haldoklás és a gyász kultúrantropológiája és pszichológiája (szöveggyűjtemény). Budapest: 189–202.

Ajánlott irodalom:

- Mekis D. János (2013): Az időskor az irodalomban és a művészetekben. In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az időskorúak egészségpszichológiája. Budapest: 45-62.
- Bergner, Thomas M.H.: Burnout. A kiégés megelőzése 12 lépésben. Z-Press Kiadó, Miskolc, 2012.

- Piczil Márta - Pikó, Bettina (2012): Az ápolás, mint hivatás. Magatartástudományi elemzés. JATE PRESS, Szeged.
- Hegedűs Katalin, Riskó Á., Mészáros E.: A súlyos betegekkel foglalkozó egészségügyi dolgozók testi és lelkiállapota. In *Lege Artis Medicinae* 14.évf., 2004:11, 786–793.

8. Tevékenységkísérés az idősökhöz való személyes és társadalmi viszony tükrében 1.

Ez a tantárgy két féléves. Célja az idősök kihívásaihoz kötődő problémák tárgyalása a saját munkaterületen és/vagy saját tevékenységi körben, sok szempontú konzultálás, csoportszintű elemzés technikáival. Az alkalmakon fejlesztjük az idősökhöz való viszony témájában felmerülő nehézségekre ("vakfoltok") és sikerekre való reflektálás készségét. Érzékenyítő munkát folytatunk a hallgatók saját mentálhigiéniájára vonatkozóan. A stúdium lehetőséget ad a képzésen tanult ismeretek integrálására, mindennapi gyakorlathoz kapcsolására.

A csoportalkalmak során külön foglalkozunk minden hallgatóval. Megismerve az intézményt ahol dolgozik, közösen áttekintjük saját tevékenységeit és a munkájához kapcsolódó kihívásokat. A csoport segít válaszokat, megoldásokat találni a hallgató által megfogalmazott kérdésekre.

Az első félév végén a **félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja:**

Az osztályzat kialakításánál egyaránt szerepet játszik az órai aktivitás és a feltételek teljesítése.

Követelmény: beadandó **dolgozat** megírása, **melynek tartalma egy intézményleírás (1), és saját tevékenység leírás (2)**. Utóbbihoz egy 1 hetes „time table”-t, vagyis időbeosztást is mellékeljenek. (Bővebb leírás lásd lent.)

Határidő: 2021. március 4.

Beadás formája: A beadandót az Aktív idősödés, mentálhigiénié és munkaerőpiac I. tantárgy Moodle felületén kialakított **Tevékenységkísérés témakörnél szükséges** beadni.

(Ha esetleg akadályba ütközne a feltöltés, kérjük, hogy látogassatok el a Moodle-ben a Technikai információk c. fejezethez, itt részletesen leírjuk, hogyan tudtok dokumentumot feltölteni a Moodle felületére.)

Részletes leírás:

1. Intézményleírás

A következő szempontok figyelembevételével:

- a) Az intézmény rövid bemutatása (küldetése, feladatai, jövőképe)
- b) Az intézmény és a környezet viszonya, kapcsolatrendszere

Mindezeket csupán gondolatébresztő szempontoknak szánjuk, mindenki azt emelje ki az intézményleírásban, amit a saját szempontjából fontosnak tart!

Kérjük, hogy ne az intézményetek SZMSZ-leírását hozzátok el, hanem egy személyes megjegyzéseitekkel kísért bemutatást, megjelölve benne a saját helyeteket, szerepeteket is.

Megítélésünk szerint elegendő annyi adat az intézményről, amennyit tudtok. Csak abban az esetben biztatunk további adatszerzésre, amennyiben ez az a munkátokhoz vagy a bemutatáshoz nagyon hasznos lenne, és nem érint vezetői érzékenységet. Nagy szervezet, például plébánia, kórház, iskola, idősök otthona esetében elsősorban azt az egységet kell bemutatni, amelyikben a tevékenységet folytatjátok. A bemutatásnál a leírt, beadott szövegben az intézmény ne legyen teljesen pontosan nevesítve, hogy a titoktartás megtartása mellett tudjuk ezeket az írásokat az intézetben archiválni. Ezt az intézet akkreditációja követeli meg, de a beküldött anyagokat csak a csoportvezetők ismerhetik meg.

Amennyiben valaki nem intézményben dolgozik, hanem

- vállalkozó: a vállalkozását mutassa be,

- nyugdíjas: sorolja fel röviden, milyen intézményekben dolgozott, mutassa be azt a szervezetet, amelyhez tevékenysége jelenleg kapcsolódik,

- GYES/GYED-ben részesül: mutassa be az intézményt, amelyhez kapcsolódik, írja le, hogy hol szeretné folytatni a munkáját.

Terjedelem: max. 1 gépelt oldal.

2. Saját tevékenység bemutatása

A következő szempontok figyelembevételével:

(Ha valaki nem intézményi keretek között dolgozik, az alábbiakat értelmezze saját helyzete szerint.)

- *Bevezetés:* Hogyan kerültem kapcsolatba az intézménnyel? Milyen szakmai előzményekkel érkeztem meg?
- *Munkainformációk:* Milyen pozícióban vagyok? Mik a feladataim? Milyen hatáskörrel és jogokkal rendelkezem?
- *Szervezeti kultúra:* Milyen a légkör? Mennyire ismerik el a munkámat? Mennyire ismerem én el mások munkáját? Milyen nehézségeim vannak az intézménnyel, munkatársaimmal, feletteseimmel való kapcsolataimban? Kikre számíthatok a munkám során?
- *Időbeosztás:* Ki vagy mi befolyásolja az időbeosztásomat? Egy hetem = napi tevékenységek bemutatása hétfőtől vasárnapig, felkeléstől lefekvésig, lehetőleg táblázatos formában.
- *Örömök és nehézségek:* Munkám mely részét szeretem, és mely része okoz nehézséget? Mi fáraszt? Mi ad kedvet, lendületet, energiát?
- *Problémakezelés:* Kivel és milyen gyakran osztom meg a munkával kapcsolatos gondjaimat? Kitől és milyen szakmai segítséget kapok/kérek a munkámhoz?
- *Magánélet és munka kapcsolata:* A kettő kapcsolata mennyire harmonikus? Mi teszek az egészségemért, munkaképességemért, önmagamért? Mi a hobbim és van-e rá időm?
- *Spiritualitás:* Milyen értelmet találok a munkámban? Hogyan kapcsolódik ez a saját élet-hivatásomhoz, élet-céljaimhoz?
- *Közvetlen környezet visszajelzése:* Otthoni és munkakörnyezetemben milyen mondatokat hallok gyakran a működésemmel kapcsolatban? Konkrétan: Mi az, amit a leggyakrabban hallok? Mi az, ami a leginkább fáj? Mi az, aminek nagyon örülök?
- *Jövőkép:* Hogyan látom saját életpályámat, munkám alakulását, szakmai fejlődésemet?
- **Konkrét személyes kérdés/probléma megfogalmazása**

Rövid ismertetése – akár egy mondatban – annak a kérdésnek vagy problémának, amelynek megvizsgálásához a csoport segítségét kéred.

Terjedelem: 1-2 gépelt oldal.

Kötelező irodalom: -

9. Az idősödés kihívásai és az élethosszig tartó személyiségfejlődés

Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja:

Az órákon való részvétel, az önállóan feldolgozandó elektronikus tananyag elsajátítása, feladatainak elvégzése, a kötelező irodalom elolvasása, **szóbeli kollokvium** egytől ötig terjedő skálán való értékelése.

Az osztályzat kialakításánál egyaránt szerepet játszik az órai aktivitás és a feltételek teljesítése.

Vizsgakövetelmények:

Szóbeli kollokvium, tételhúzás a **vizsgaidőszakban**. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

A vizsga témakörei:

1. Az egyén pszichoszociális fejlődés modellje Erikson szerint, az egyes szakaszok összefüggése az idősődéssel
2. Időskori életfeladatok
3. Időskori mentális betegségek
4. Az idősödő szervezet jellemzői
5. A demencia fogalma

Kötelező irodalom:

- Az idősödés kihívásai és az élethosszig tartó személyiségfejlődés témakör elektronikus tananyaga
- Buda Béla (2003): Személyiség és emberi kapcsolatok az öregkorban. In Buda Béla. A lélek egészsége. A mentálhigiéné alapkérdései. Budapest:184-210.
- Frankl Viktor E. (2005): Idő és felelősség. In Frankl, Viktor E., Az ember az értelemre irányuló kérdéssel szemben. Budapest: 31-34.
- Frankl Viktor E. (2005): Szenvedés az értelmetlen élettől. In Frankl, Viktor E., Az ember az értelemre irányuló kérdéssel szemben. Budapest: 46-51.
- Frenkl Sylvia – Rajnik, Mária (2005): Életesemények a fejlődéslélektan tükrében. Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest.
- Horváth-Szabó Katalin (2007): A harmadik utazás: az idős ember élete. Embertárs 2007/1.
- Horváth-Szabó Katalin (2007): A házasság és a család belső világa. Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest.
- Kerekes Zsuzsanna, Karádi Kázmér (2013): Időskori kognitív változások összefüggései a mindennapi életvezetéssel. In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az idősorúak egészségpszichológiája. Budapest: 263-288.
- Kerekes Zsuzsanna (2013): Idősödő személyiség és fejlődés. In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az idősorúak egészségpszichológiája. Budapest: 245-261.
- Kovács Attila (2013): Mentális betegségek időskorban. In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az idősorúak egészségpszichológiája. Budapest: 195-212.
- Kopp Mária - Skrabski Árpád (2009): Magyar lelkiállapot az ezredforduló után. Távlatok: világnézet, lelkiség, kultúra, 2009. (19. évf.) 86. sz., 32-52.,
http://www.tavlatok.hu/86/86kopp_skrabski.pdf
- Október elseje, az idősök világnapja 2012 – a tevékeny idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve. Statisztikai Tükör 2012/75,
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/oregekvilagnap12.pdf>
- Pék Győző (2014): Egészségpszichológiai szempontok időskorban. In Kállai János – Varga József – Oláh Attila (szerk.): Egészségpszichológia a gyakorlatban. Budapest: 469-491.
- Pétervári Erika – Székely Miklós – Balaskó Márta (2013): Az idősödő szervezet: táplálkozás, mozgás és fiziológiai változások In Kállai, J. – Kaszás, B. – Tiringner, I. (szerk.) Az idősorúak egészségpszichológiája. Budapest: 151-178.
- Széman Zsuzsa (2013): A tartósan gondozott idősök életminőségének javítása. Andragógia és Művelődéstudomány, 2013/2. sz., 19-24.,
http://epa.oszk.hu/03000/03012/00002/pdf/EPA03012_andragogia_2013_2_019-024.pdf
- Széman Zsuzsa (2008): Ki az idős? – Az öregedés különböző szempontjai. Esély, 2008/3 sz., 3-15.; http://www.esely.org/kiadvanyok/2008_3/SZEMAN.pdf

- Széman Zsuzsa (2012): Skype az idősgondozásban: egy intervenciós kutatás tapasztalatai. Esély, 2012/2. sz., p. 38-53.; http://www.esely.org/kiadvanyok/2012_2/szeman.pdf
- Tróbert Anett Mária (2009): Az időskori lelkipozás: lehetőségek és kihívások. Embertárs 2009/2. sz.

Ajánlott irodalom:

- Egészségfelmérés (ELEF) 2009, Statisztikai Tükör 2010/50. sz., <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/jel/jel310021.pdf>
- ELEF 2014, In: Statisztikai Tükör 2015/29. sz., www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/elef14.pdf
- Good health adds life to years – Global brief for World Health Day 2012, Geneva: WHO. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/70853/1/WHO_DCO_WHD_2012.2_eng.pdf
- Idősügyi Nemzeti Stratégia, 2009. <http://www.parlament.hu/irom38/10500/10500.pdf> (2014.03.04.)

10. Szakdolgozat I.

Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja:

órákon való részvétel, valamint a **szakdolgozati előterv és tématerv** elkészítése, egytől ötig terjedő skálán való értékelése. Az osztályzat kialakításánál egyaránt szerepet játszik az órai aktivitás és a feltételek teljesítése.

Határidő: 2021. május 16.

Beadás formája: Az előtervet és tématervet a tantárgy Moodle felületén szükséges beadni.

(Ha esetleg akadályba ütközne a feltöltés, kérjük, hogy látogassatok el a Moodle-ben a Technikai információk c. fejezethez, itt részletesen leírjuk, hogyan tudtok dokumentumot feltölteni a Moodle felületére.)

Részletes leírás: ld. Szakdolgozati előterv forma – A Moodle felületén, a tantárgynál tudjátok elérni, letölteni. Kérjük, hogy az előtervi dokumentumot, és a tématervet a csatolmányban leírtak szerint készítsétek el a fenti határidőig.

Kötelező irodalom: -

11. Projektmenedzsment alapjai I.

Cél egy időszüghöz kapcsolódó projekt megtervezése, megvalósítása. Lehetőség szerint a projekt valósuljon meg a képzés alatt, amennyiben ez nem lehetséges, a projekt teljes tervezetét kell leadni. Javasoljuk, hogy mindenki saját projektet készítsen, ahol ő a projekt vezetője, de lehetséges, hogy maximum két hallgató közös projekten dolgozzon. (Aki projektből szeretné írni a szakdolgozatát, csak a képzés alatt megvalósult projektből írhat.)

Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja:

e-learning tananyag elvégzése, **írásbeli beadandó dolgozat** elkészítése. Az osztályzat kialakításánál egyaránt szerepet játszik az órai aktivitás és a feltételek teljesítése.

Beadandó: A beadandó írásbeli munka egy projekt vázlat, melyben a hallgató a szemináriumon jóváhagyott saját projekt témáját fejti ki a megadott sablon szerint. *(A sablon a Moodle felületen, a tantárgyaknál, a projektben megtalálható.)*

Határidő: 2021. május 9.

Beadás formája: A dolgozatot a tantárgy Moodle felületén szükséges beadni.

(Ha esetleg akadályba ütközne a feltöltés, kérjük, hogy látogassatok el a Moodle-ben a Technikai információk c. fejezethez, itt részletesen leírjuk, hogyan tudtok dokumentumot feltölteni a Moodle felületére.)

Kötelező irodalom:

- Projektmenedzsment témakör elektronikus tananyaga
- Asztalos Bernadett: Szociális munka és projektmenedzsment, In: Karlovitz János Tibor (szerk.), *Elmélet és gyakorlat a neveléstudományok és szakmódszertanok köréből*, Komárno, Szlovákia, International Research Institute, 2018, 202-209.
<http://www.irisro.org/pedagogia2018januar/53AsztalosBernadett.pdf>

Ajánlott irodalom:

- Asztalos Bernadett – Járay Márton – Szentjóni Ottó: *Álom, terv, tett. Gyakorlati útmutató és példatár mentálhigiénés projektekhez*, Antropos Mentálhigiénés Egyesület, 2017.
<http://mental.semmelweis.hu/hu/kiadvanyok/e-konyvek>